

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Skanstes iela 25, Rīga, LV-1013 | tālrunis 67097200 | e-pasts sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

Rīgā

30.10.2025.

Nr. 100

(prot. Nr.41, 6.p)

Par valsts akciju sabiedrības “Latvijas Pasts” aprēķinātajām 2024.gada universālā pasta pakalpojuma saistību izpildes tīrajām izmaksām

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) 2025.gada 21.augustā saņēma valsts akciju sabiedrības “Latvijas Pasts”, reģistrācijas numurs: 40003052790, juridiskā adrese: Ziemeļu iela 10, Lidosta “Rīga”, Mārupes pagasts, Mārupes novads, LV-1000 (turpmāk – AS “Latvijas Pasts”), iesniegumu Nr.01-10.2/351 “Par VAS “Latvijas Pasts” 2024.gada tīro izmaksu ziņojumu” un 2025.gada 23.septembrī – 2025.gada 22.septembra vēstuli Nr.01-10.2/400 “Par papildus informāciju par VAS “Latvijas Pasts” 2024.gada tīro izmaksu ziņojumu” (turpmāk kopā – Ziņojums).

Regulators konstatē

1. Atbilstoši Pasta likuma 1.panta 37.punktam universālais pasta pakalpojums ir minimālais noteiktas kvalitātes pasta pakalpojumu kopums ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, kas pieejams visiem lietotājiem visā Latvijas Republikas teritorijā neatkarīgi no to ģeogrāfiskās atrašanās vietas.
2. Ar Regulatora 2021.gada 22.jūlija lēmumu Nr.79 “Par universālā pasta pakalpojuma saistību noteikšanu” (turpmāk – Lēmums) AS “Latvijas Pasts” tika noteiktas universālā pasta pakalpojuma saistības no 2022.gada 1.janvāra līdz 2026.gada 31.decembrim.
3. Saskaņā ar Pasta likuma 30.panta pirmo daļu, ja universālā pasta pakalpojuma saistību izpilde ir radījusi zaudējumus un šā pakalpojuma sniedzējs pakļauts netaisnīgam finansiālajam apgrūtinājumam, universālā pasta pakalpojuma sniedzējs ir tiesīgs līdz kārtējā gada 1.septembrim iesniegt Regulatoram apstiprināšanai universālā pasta pakalpojuma saistību izpildes tīro izmaksu (turpmāk – tīrās izmaksas) aprēķinu un tā pamatojumu par iepriekšējo kalendāra gadu.
4. AS “Latvijas Pasts” aprēķinātās 2024.gada tīrās izmaksas ir 3 658 818 (trīs miljoni seši simti piecdesmit astoņi tūkstoši astoņi simti astoņpadsmit) *euro* apmērā.
5. Saskaņā ar Pasta likuma 30.panta otro daļu tīrās izmaksas veido starpība starp izdevumiem un ieņēmumiem, kas rodas pasta komersantam, kuram Regulators noteicis universālā pasta pakalpojuma saistības sniegt šo pakalpojumu ekonomiski izdevīgākajā veidā, un tā

paša komersanta izmaksām, ja nav noteiktas universālā pasta pakalpojuma saistības.

6. Atbilstoši Pasta likuma 30.panta trešajai daļai universālā pasta pakalpojuma sniedzējs tīrās izmaksas aprēķina saskaņā ar Regulatora 2022.gada 31.marta lēmumu Nr.1/4 “Universālā pasta pakalpojuma saistību izpildes tīro izmaksu aprēķināšanas un noteikšanas metodika” (turpmāk – Metodika).
7. Saskaņā ar Pasta likuma 30.panta piekto daļu aprēķināto tīro izmaksu apmēru samazina par papildu ieguvuma vērtību, ko veido nemateriālie un tirgus ieguvumi – universālā pasta pakalpojuma sniedzēja ieņēmumi no citiem šajā pakalpojumā neietvertajiem sniegtajiem pakalpojumiem, ja šādus ieņēmumus iespējams gūt, tikai sniedzot universālo pasta pakalpojumu.
8. Pasta likuma 30.panta sestajā daļā noteikts, ka universālā pasta pakalpojuma sniedzējs nodrošina, ka tīro izmaksu aprēķinu pārbauda zvērināts revidents atbilstoši Revīzijas pakalpojumu likumam. Tīro izmaksu aprēķina pārbaude ietver arī aprēķinu veikšanai izmantoto datu patiesuma un pamatotības pārbaudi.
9. Saskaņā ar Metodikas 6.punktu, ja universālā pasta pakalpojuma sniedzējs līdz kārtējā gada 1.septembrim iesniedz Regulatoram apstiprināšanai tīro izmaksu aprēķinu un tā pamatojumu par iepriekšējo kalendāro gadu, universālā pasta pakalpojuma sniedzējs sagatavo un Regulatoram vienlaikus iesniedz arī šādu informāciju:
 - 9.1. papildu ieguvuma aprēķinu saskaņā ar Metodikas 5.punktā noteikto formulu;
 - 9.2. aprēķinu, kas pamato, ka universālā pasta pakalpojuma sniedzējs ir pakļauts netaisnīgam finansiālajam apgrūtinājumam atbilstoši Pasta likuma 30.panta septītās daļas 3.punktā noteiktajam;
 - 9.3. zvērināta revidenta ziņojumu par tīro izmaksu aprēķina pārbaudi;
 - 9.4. informāciju par saņemto kompensācijas summu no valsts budžeta, ja tāda piešķirta.
10. AS “Latvijas Pasts” Ziņojumā pievienots:
 - 10.1. papildu ieguvuma aprēķins atbilstoši Metodikas 5.punktā noteiktajam. Ziņojums ietver papildu ieguvuma aprēķinu, kurā ir iekļauti ieņēmumi no šādiem pakalpojumiem – sūtījumiem ar īpašo tarifu, preses abonēšanas, pensiju piegādes un pabalstu izmaksām, neadresētās reklāmas piegādes, *consignment*¹ sūtījumiem, Ķīnas sūtījumu Latvijas plūsmas, Ķīnas tranzīta, finanšu pakalpojumiem, eksprespasta pakalpojumiem, preču mazumtirdzniecības un citiem pakalpojumiem;
 - 10.2. aprēķins, kas apstiprina, ka AS “Latvijas Pasts” ir pakļauta netaisnīgam finansiālajam apgrūtinājumam atbilstoši Pasta likuma 30.panta septītās daļas 3.punktā noteiktajam;
 - 10.3. zvērināta revidenta sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Ernst & Young Baltic”, reģistrācijas numurs: 40003593454, juridiskā adrese: Muižas iela 1a, Rīga, LV-1010, ziņojums, kurā norādīts, ka revidents veica AS “Latvijas Pasts” tīro izmaksu aprēķina par 2024.gadu pārbaudi.
11. Atbilstoši Pasta likuma 30.panta septītajā daļā noteiktajam Regulators pārbauda universālā pasta pakalpojuma sniedzēja iesniegto tīro izmaksu aprēķinu un līdz kārtējā gada 31.oktobrim apstiprina tīro izmaksu apmēru. Regulators tīrās izmaksas apstiprina, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

¹ Liela apjoma sūtījumi.

- 11.1. universālā pasta pakalpojuma sniedzējs ir ievērojis universālā pasta pakalpojuma saistības un to izpildes nosacījumus. Universālā pasta pakalpojuma saistības uzskata par izpildītām arī tad, ja ar Regulatoru ir saskaņotas atsevišķas izmaiņas noteikto universālā pasta pakalpojuma saistību izpildē, kā arī tad, ja konstatētās universālā pasta pakalpojuma saistību izpildes nepilnības novērstas Regulatora norādītajā veidā un termiņā;
 - 11.2. tīrās izmaksas un papildu ieguvums ir aprēķināts atbilstoši Metodikai;
 - 11.3. universālā pasta pakalpojuma sniedzējs ir pakļauts netaisnīgam finansiālajam apgrūtinājumam, ja tīrās izmaksas, no kurām atņemts papildu ieguvums, veido zaudējumu, kas vienāds ar vienu procentu no kopējiem ieņēmumiem par universālā pasta pakalpojuma nodrošināšanu vai ir lielāks par to.
12. Saskaņā ar Pasta likuma 31.panta pirmo daļu Regulatora apstiprinātās tīrās izmaksas pilnā apmērā kompensē no valsts budžeta, ievērojot valsts atbalsta nosacījumus attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi. Satiksmes ministrija nodrošina kompensācijas izmaksu no gadskārtējā valsts budžeta likumā šim mērķim piešķirtajiem valsts budžeta līdzekļiem.
13. Vienlaikus uz minēto valsts atbalstu ir piemērojams Eiropas Komisijas 2011.gada 20.decembra lēmums (2012/21/ES) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 106.panta 2.punkta piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi.
14. Lēmuma 4.7.1.apakšpunkts noteic, ka universālā pasta pakalpojuma sniedzējs adresātiem piegādā vismaz 90% no visiem vienkāršas vēstuļu korespondences sūtījumiem nākamajā darba dienā pēc vienkāršas vēstuļu korespondences sūtījuma nodošanas pasta pakalpojumu sniegšanas vietā līdz pakalpojuma sniedzēja norādītajam laikam vai ievietošanas vēstuļu kastītē līdz vēstuļu kastītes pēdējās tukšošanas reizes laikam.
15. AS “Latvijas Pasts” ar 2025.gada 7.augusta vēstuli Nr.01-10.2/334 “Par VAS “Latvijas Pasts” veiktajiem pasākumiem universālā pasta pakalpojuma sniegšanas efektivitātes un kvalitātes nodrošināšanā un par lūgumu apstiprināt saistību izpildi 2024.gadā” (turpmāk – Vēstule) iesniedza Regulatoram skaidrojumu par veiktajām izmaiņām “Latvijas Pasts” darbības organizācijā. Vēstulē AS “Latvijas Pasts” norāda, ka:
 - 15.1. universālā pasta pakalpojuma sniegšanas apjomi ik gadu samazinās, palielinoties digitalizācijai un elektroniskajai saziņai, un “Latvijas Pasts” kā universālā pasta pakalpojuma sniedzējam saskaņā ar Lēmumu ir noteikta prasība sniegt universālo pasta pakalpojumu ekonomiski izdevīgākajā veidā;
 - 15.2. lai turpinātu uzlabot izmaksu efektivitāti un nodrošinātu universālā pasta pakalpojuma sniegšanu ekonomiski izdevīgākajā veidā, kā viens no risinājumiem tika izvirzīta un realizēta loģistikas procesa pārskatīšana, kuru rezultātā uz universālā pasta pakalpojumu attiecināmās transporta izmaksas 2024.gadā samazinājās par 33%, salīdzinot ar 2023.gadu;
 - 15.3. šo pārmaiņu rezultātā AS “Latvijas Pasts” kurjeriem bija vienlaicīgi jāapgūst jauni amata pienākumi un kompetences un jāpielāgojas vairāku funkciju paralēlai izpildei, kas ietekmēja pakalpojumu sniegšanas laikus. Vienlaikus, optimizējot darbinieku funkcijas, tika mainīti arī pasta pakalpojumu sniegšanas vietu apkalpošanas laiki, tie tika salāgoti ar jaunajiem kurjeru braukšanas maršrutiem, meklējot labākos risinājumus, kas nodrošinātu gan kvalitātes izpildi, gan arī

plānoto izmaksu ekonomiju. Pārejas procesa laikā, 2024.gada pirmajā pusē pazeminājās iekšzemes vēstuļu piegādes kvalitātes rādītājs. Papildus apmācot darbiniekus un veicot faktisko maršrutu un procesu analīzi, 2024.gada martā un aprīlī bija vērojami šī kvalitātes rādītāja uzlabojumi, salīdzinot ar gada pirmajiem diviem mēnešiem. Tas ļāva prognozēt, ka gada griezumā iekšzemes vēstuļu piegādes kvalitātes rādītājs tiks sasniegts. Īstenojot pārejas pasākumus laika posmā līdz to pilnīgai ieviešanai un konstatējot, ka maijā rezultāti atkal pasliktinājās, tika veikti virkne papildu pasākumu, lai uzlabotu kvalitāti un kvalitātes mērījumu kontroli:

- 15.3.1. 2024.gada otrajā ceturksnī tika uzsākta masveida vēstuļu kastīšu uzstādīšana pakomātos;
 - 15.3.2. 2024.gada jūnijā AS “Latvijas Pasts” ieviesa modernāku transportlīdzekļu GPS sistēmu, maršrutu plānošanas risinājumu, vēstuļu kastīšu apkalpošanas laiku izmaiņas;
 - 15.3.3. 2024.gada jūlijā daļai vēstuļu kastīšu apkalpošanas laikā tika uzsākta fotofiksācija, lai atsektu un dokumentētu apkalpošanas faktu, 2024.gada augustā tika ieviesta vienota tara no vēstuļu kastītēm savākto vēstuļu nogādāšanai uz šķirošanas centru;
 - 15.4. īstēnotie pasākumi parādīja savu efektivitāti 2024.gada otrajā pusgadā, kad tika būtiski uzlabots vienkāršās vēstuļu korespondences sūtījumu piegādes rādītājs. Tika prognozēts, ka atlikušajos 2024.gada mēnešos šis rādītājs sasniegs līmeni, kas vērojams 2025.gada pirmajā pusē un ieviesto pārmaiņu rezultātā jau pārsniedz noteikto, un vienlaicīgi ļautu sasniegt gada kopējo mērķi. Tomēr pārskata gada griezumā tika sasniegts vienkāršās vēstuļu korespondences sūtījumu piegādes rādītājs 87,6% apmērā, nesasniedzot Lēmumā noteikto vienkāršās vēstuļu korespondences sūtījumu piegādes kvalitātes mērķi 90%;
 - 15.5. ņemot vērā universālā pasta pakalpojuma nodrošināšanā 2024.gadā ieviestos efektivizācijas procesus, vienkāršās vēstuļu korespondences sūtījumu piegādes kvalitātes rādītājs 2025.gada pirmajā pusgadā pārsniedz Lēmumā noteikto mērķi;
 - 15.6. būtiski, ka AS “Latvijas Pasts” iesniegto pamatoto lietotāju sūdzību skaits par sūtījumu piegādi 2024.gadā ir samazinājies, salīdzinot ar 2023.gadu. Tādējādi secināms, ka nobīdes kvalitātes rādītāju izpildē neatstāja negatīvu ietekmi uz AS “Latvijas Pasts” lietotājiem.
16. AS “Latvijas Pasts” pilnvarotie pārstāvji tika uzaicināti attālināti piedalīties Regulatora padomes sēdē. AS “Latvijas Pasts” pilnvarotais pārstāvis piekrita šim lēmumam un informēja, ka kvalitātes neizpilde bija pārejoša, tika veiktas korigējošas darbības, pilnveides procesi nodrošina gaidītos rezultātus un šā gada septembrī vienkāršās vēstuļu korespondences sūtījumu piegādes kvalitātes rādītājs bija 97,4% apmērā. AS “Latvijas Pasts” tiro izmaksu kompensācija nepieciešama, lai nodrošinātu komersanta finanšu stabilitāti.

Regulators secina

1. Lai Regulators varētu lemt par AS “Latvijas Pasts” kā universālā pasta pakalpojuma sniedzēja iesniegto 2024.gada tiro izmaksu apstiprināšanu, atbilstoši Pasta likuma 30.panta septītajai daļai ir jābūt izpildītiem noteiktiem kumulatīviem nosacījumiem.
2. Atbilstoši Pasta likuma 30.panta septītajā daļā noteiktajam Regulators, izvērtējot AS “Latvijas Pasts” iesniegto Ziņojumu un universālā pasta pakalpojuma saistību izpildi 2024.gadā, konstatē, ka AS “Latvijas Pasts” 2024.gadā nav pilnībā izpildījusi Lēmuma

4.7.1.apakšpunktā noteiktās minimālās kvalitātes prasības (vienkāršo vēstuļu korespondences sūtījumu piegāde nākamajā darba dienā – vismaz 90% no visiem vienkāršas vēstuļu korespondences sūtījumiem pēc vienkāršas vēstuļu korespondences sūtījuma nodošanas pasta pakalpojumu sniegšanas vietā līdz pakalpojuma sniedzēja norādītajam laikam vai ievietošanas vēstuļu kastītē līdz vēstuļu kastītes pēdējās tukšošanas reizes laikam) – vienkāršas vēstuļu korespondences sūtījumu kvalitātes prasību izpildē 2024.gadā veidojās nobīdes, kā rezultātā tika sasniegts vienkāršas vēstuļu korespondences sūtījumu piegādes kvalitātes rādītājs 87,6% apmērā.

3. Pasta likuma 30.panta septītā daļa nosaka Regulatora rīcību, termiņus un priekšnosacījumus universālā pasta pakalpojuma sniedzēja tīro izmaksu apstiprināšanai. Ja normā iekļautie nosacījumi, tostarp kvalitātes prasības, nav izpildīti Regulatora noteikto minimālo prasību līmenī, kā arī tad, ja ar Regulatoru nav saskaņotas atsevišķas izmaiņas noteikto saistību izpildē, kā arī tad, ja konstatētās universālā pasta pakalpojuma saistību izpildes nepilnības nav novērstas Regulatora norādītajā veidā un termiņā, Regulators neapstiprina tīrās izmaksas.
4. Saskaņā ar Pasta likuma 30.panta septītās daļas 1.punktu universālā pasta pakalpojuma sniedzēja pienākums ir nodrošināt universālā pasta pakalpojuma saistību pienācīgu izpildi vai saskaņot ar Regulatoru jebkādas plānotas vai neplānotas kvalitātes novirzes, nodrošinot tam pārraudzību pār kvalitātes atjaunošanu. AS “Latvijas Pasts” šo pienākumu nav izpildījusi.
5. Regulatora ieskatā, atteikums apstiprināt tīrās izmaksas saskaņojuma neesības dēļ negarantē kvalitātes atjaunošanu, pakalpojuma nepārtrauktību vai caurredzamību. Vienīgi saskaņojuma ar Regulatoru neesība, nevērtējot lietas faktiskos apstākļus, konkrētajā gadījumā Regulatora ieskatā pati par sevi nav pietiekams pamats tīro izmaksu apstiprināšanas atteikumam Administratīvā procesa likuma 13.panta izpratnē.
6. Satversmes tiesa norādījusi, ka lietderības apsvērumi izdarāmi ne tikai rīcības brīvības gadījumos, bet arī tad, ja iestādei jāizdod obligātais administratīvais akts.² Lēmuma pieņemšanu, kas ir pretējs likuma normas vārdiskajam tekstam, var attaisnot, ja pretējā gadījumā lēmums būtu klaji nesamērīgs. Lai arī obligātais administratīvais akts samazina iestādes rīcības brīvību līdz minimumam, netipiskos gadījumos iestādei ir iespēja atkāpties no tiesisko seku īstenošanas, pamatojoties uz īpašiem, uzrādāmiem un pārliecinošiem argumentiem. Tiesisko seku samērība (saprātīgums) tiesību piemērotājam, izdodot administratīvo aktu, ir jāapsver vienmēr. Likumdevēja nolūks nav aizliegt samērīguma izvērtēšanu arī obligātā administratīvā akta izdošanas gadījumā.³
7. Regulators, izskatot šo administratīvo lietu, uzskata, ka uz šo konkrēto gadījumu ir attiecināma minētā Satversmes tiesas atziņa. Regulators īpaši ņēmis vērā arī šā lēmuma konstatējošās daļas 15.punktā norādītos apstākļus, kuru dēļ konkrētais gadījums ir uzskatāms par netipisku, proti, tādu, ko likumdevējs, izdodot Pasta likuma 30.panta septīto daļu, neapzinājās un nevarēja apzināties.⁴
8. Lai izvērtētu, vai konkrētajos faktiskajos apstākļos ir pieļaujama atkāpšanās no Pasta likuma 30.panta septītajā daļā paredzēto tiesisko seku īstenošanas, Regulators noskaidros šīs normas mērķi un tās atbilstību konkrētajā situācijā sasniedzamajam rezultātam:

² [Satversmes tiesas 2007.gada 28.februāra lēmums par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr.2006-41-01.](#)

³ [Jāņa Neimaņa viedoklis, Satversmes tiesai sagatavojot izskatīšanai lietu Nr.2006-41-01 “Par likuma “Par ārvalstnieku un bezvalstnieku iecelošanu un uzturēšanos Latvijas Republikā” 35.pantā ietverto vārdu “uzturēšanās atļaujas neizsniedz” un Imigrācijas likuma 34.pantā ietverto vārdu “uzturēšanās atļaujas izsniegšanu atsaka” atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 96. un 110.pantam”.](#)

⁴ [Satversmes tiesas 2007.gada 28.februāra lēmums par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr.2006-41-01.](#)

- 8.1. universālais pasta pakalpojums ir pasta pakalpojumu kopums ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi. Tā tīrās izmaksas ir kompensējamas tiktāl, ciktāl atbilstoši Pasta likumam, tās rada netaisnīgu finansiālu slogu universālā pasta pakalpojuma sniedzējam un kompensācija ir nepieciešama pakalpojuma ilgtspējas nodrošināšanai. Vienlaikus kompensācija ir pieļaujama tikai tad, ja ir izpildīti Pasta likuma 30.panta septītajā daļā noteiktie kumulatīvie nosacījumi;
- 8.2. Pasta likuma 30.panta septītās daļas 1.punkts noteic, ka universālā pasta pakalpojuma saistības uzskata par izpildītām arī tad, ja ar Regulatoru ir saskaņotas atsevišķas izmaiņas noteikto universālā pasta pakalpojuma saistību izpildē, kā arī tad, ja konstatētās universālā pasta pakalpojuma saistību izpildes nepilnības novērstas Regulatora norādītajā veidā un termiņā. Tādējādi minētā norma paredz elastību kvalitātes nosacījumu izpildē, ja kvalitātes neizpilde tiek pārvaldīta vai novērsta, turklāt uzsvars ir tieši uz rezultātu – kvalitātes prasību atbilstību un nepilnību novēršanu;
- 8.3. izvērtējot lietas faktiskos apstākļus, būtiski pakalpojumu nodrošināšanas un saņemšanas kontekstā ir novērtēt kvalitātes veikspējas rādītāju ietekmi uz pakalpojumu lietotājiem gan gadījumos, kad tie ir sasniegti, gan – nenasniegti. Regulators 2024.gadā ir saņēmis vienu sūdzību par vēstuļu kastīšu tukšošanas biežumu. Vienlaikus no Vēstulē minētās informācijas izriet un to pamato arī AS “Latvijas Pasts” Regulatoram iesniegtā 2025.gada 21.marta vēstule Nr.01-10.2/127 “Par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai iesniedzamo informāciju”, ka 2024.gadā AS “Latvijas Pasts” lietotāju kopējais iesniegto pamatoto sūdzību skaits ir samazinājies par 27,6%, salīdzinot ar 2023.gadu (2024.gada 29.janvāra vēstule Nr.01-10.2/49 “Par informāciju par sūdzību par universālo pasta pakalpojumu skaitu un izskatīšanas veidiem”), kā arī nav saņemta neviena sūdzība par piekļuvi pakalpojumiem. Tādējādi secināms, ka 2024.gadā atkāpe no Lēmuma 4.7.1.apakšpunktā noteiktajām kvalitātes prasībām par 2,4% nav ietekmējusi lietotāju tiesības saņemt universālo pasta pakalpojumu;
- 8.4. AS “Latvijas Pasts”, konstatējot atkāpes no Lēmumā noteiktajām vienkāršās vēstuļu korespondences sūtījumu piegādes kvalitātes prasībām, savlaicīgi un efektīvi īstenoja kvalitātes atjaunošanas pasākumus. Lai gan AS “Latvijas Pasts” 2024.gadā nav lūgusi saskaņot atsevišķas izmaiņas noteikto universālā pasta pakalpojuma saistību izpildē (Regulators informāciju saņēma tikai 2025.gada 7.augustā), izvērtējot Vēstulē minētos īstenotos pasākumus un rezultātus, Regulators secina, ka AS “Latvijas Pasts” rīcība, lai novērstu kvalitātes nepilnības, bija atbilstoša. AS “Latvijas Pasts” pieļāva procesuālo nepilnību, kas izpaužas kā *ex ante* saskaņošanas un savlaicīgas paziņošanas trūkums. Tā kā kvalitātes nepilnības tika efektīvi novērstas un universālā pasta pakalpojuma pieejamība lietotājiem netika apdraudēta, minētā procesuālā nepilnība nav radījusi būtiskas sekas. Līdz ar to atteikums apstiprināt tīrās izmaksas vienīgi šīs procesuālās nepilnības dēļ būtu nesamērīgs, jo konkrētajos apstākļos neproporcionāli sodītu par saskaņojuma trūkumu;
- 8.5. Regulators, izvērtējot lietas faktiskos apstākļus, secina, ka konkrētās lietas faktiskie apstākļi ir netipiski – universālā pasta pakalpojuma kvalitātes neizpilde bija saistīta ar AS “Latvijas Pasts” strukturālām loģistikas pārmaiņām, kas ieviestas, lai izpildītu pienākumu nodrošināt universālā pasta pakalpojuma sniegšanu ekonomiski izdevīgākajā veidā, un bija pārejoša, ar noturīgu kvalitātes rādītāju uzlabojumu. Likumdevēja paredzētie izņēmuma mehānismi (iepriekš saskaņotas izmaiņas saistību izpildē, nepilnību novēršana Regulatora noteiktajā kārtībā) neparedz

situāciju, kurā universālā pasta pakalpojuma sniedzējs nevarēja paredzēt efektivitātes pasākumu ietekmi uz kvalitātes prasību izpildi, vienlaikus patstāvīgi operatīvi novēršot cēloņus, kas negatīvi ietekmē kvalitātes izpildi, bez *ex ante* saskaņošanas ar Regulatoru;

- 8.6. Regulators konstatē, ka nelabvēlīga administratīvā akta pieņemšana konkrētajā gadījumā radītu sekas, kas nav samērīgas ar sasniedzamo mērķi – paredzamais kaitējums universālā pasta pakalpojuma lietotājiem, universālā pasta pakalpojuma ilgtspējai un universālā pasta pakalpojuma sniedzēja finansiālajai stabilitātei būtu lielāks nekā ieguvums no atteikuma kā disciplinējoša instrumenta. No AS “Latvijas Pasts” Vēstulē sniegtās informācijas izriet, ka 2024.gadā veiktā loģistikas procesu optimizācija tika īstenota primāri, lai izpildītu universālā pasta pakalpojuma sniedzējam Lēmumā noteikto prasību sniegt universālo pasta pakalpojumu ekonomiski izdevīgākajā veidā. Līdz ar to AS “Latvijas Pasts” rīcības mērķis bija sabiedrības interesēs – panākt ilgtspējīgu kvalitātes uzlabošanos, samazināt izmaksas, kas vēlāk var tikt kompensētas. Lai gan pārejas periodā radās īslaicīgs snieguma kritums, paredzams, ka AS “Latvijas Pasts” veiktie pasākumi vidējā un ilgtermiņā sniegs pozitīvu ietekmi gan uz vēstuļu korespondences sūtījumu piegādes kvalitātes rādītājiem, gan samazinās ietekmi uz kompensējamo izmaksu apjomu. Bez ievēribas nevar atstāt Vēstulē norādīto informāciju par 2025.gada pirmā pusgada vienkāršās vēstuļu korespondences sūtījumu piegādes kvalitātes rādītājiem – zemākais kvalitātes rādītājs ir 93,2%. Secināms, ka atteikums apstiprināt tīrās izmaksas par 2024.gadu nav nedz nepieciešams, nedz lietderīgs, lai nodrošinātu turpmāku vienkāršās vēstuļu korespondences sūtījumu piegādes kvalitātes prasību izpildi. Tādēļ atteikums apstiprināt AS “Latvijas Pasts” tīrās izmaksas par 2024.gadu šādos apstākļos būtu nesamērīgs un netaisnīgs;
- 8.7. Pasta likuma 30.panta septītās daļas 1.punkta mērķis, Regulatora ieskatā, nav sodīt universālā pasta pakalpojuma sniedzēju par katru kvalitātes rādītāja kritumu, liedzot tam saņemt tīro izmaksu kompensāciju. Normas mērķis ir nodrošināt, ka tīro izmaksu kompensācija tiek apstiprināta tikai tad, ja saistības faktiski tiek pildītas pietiekamā līmenī (kvalitāte, pieejamība, nepārtrauktība), un tad, ja šis līmenis netiek sasniegts, savlaicīgi novēršot nepilnības, kas apgrūtina kvalitātes prasību izpildi, ar Regulatoru saskaņotā veidā;
- 8.8. lai gan AS “Latvijas Pasts” neizpildīja pienākumu saskaņot ar Regulatoru atkāpes no noteiktajām kvalitātes prasībām, Regulatoram ir pamats atkāpties no Pasta likuma 30.panta septītās daļas 1.punkta un apstiprināt universālā pasta pakalpojuma sniedzēja AS “Latvijas Pasts” tīrās izmaksas par 2024.gadu. Tādā veidā tiks sasniegti iepriekšminētie Pasta likuma mērķi (nodrošināt universālā pasta pakalpojuma ilgtspēju un pieejamību) un tas tiks izdarīts ar saprātīgu, saudzējošu un samērīgu risinājumu. Vienlaikus, ievērojot, ka tīrās izmaksas universālā pasta pakalpojuma sniedzējam rodas, pildot tiesību aktos noteiktās un ar Regulatora Lēmumu piemērotās universālā pasta pakalpojuma saistības, nenotiek efektīva pasta pakalpojumu tirgus deformācija, jo pakalpojumi tiek sniegti par regulētiem, pakalpojumu izmaksām tuvinātiem tarifiem. Citiem tirgus dalībniekiem ir iespēja nodrošināt pakalpojumus par cenām, kuras ir tuvinātas izmaksām uz brīvprātīga pakalpojumu sniegšanas pamata.
9. Nodrošinot universālo pasta pakalpojumu tā sniedzējam rodas arī papildu labums – ieguvums, taču aprēķinātais tīro izmaksu apmērs tiek samazināts par papildu ieguvuma vērtību, izlīdzinot iespējas ekonomiskai sāncensībai pasta pakalpojumu tirgū.
10. AS “Latvijas Pasts” atbilstoši Pasta likuma 30.panta piektajai daļai, Metodikas 5.punktam

un 6.1.apakšpunktam ir aprēķinājusi un Ziņojumā iekļāvusi papildu ieguvumu. AS "Latvijas Pasts" atbilstoši Pasta likuma 30.panta otrās, trešās, ceturtās un piektās daļas, Metodikas 3. un 4.punkta prasībām ir aprēķinājusi tīrās izmaksas, no kurām atņemts arī papildu ieguvums. Izrietoši, tīrās izmaksas un papildu ieguvums ir aprēķināts saskaņā ar Pasta likumā un Metodikā noteikto. Tādējādi izpildās Pasta likuma 30.panta septītās daļas 2.punkts.

11. Ievērojot Pasta likuma 30.panta septītās daļas 3.punktā noteikto nosacījumu un Ziņojumā sniegto informāciju, pildot universālā pasta pakalpojuma saistības, 2024.gadā AS "Latvijas Pasts" bija pakļauta netaisnīgam finansiālajam apgrūtinājumam.
12. Saskaņā ar Pasta likuma 30.panta septīto daļu Regulators pārbauda universālā pasta pakalpojuma sniedzēja iesniegto tīro izmaksu aprēķinu un līdz kārtējā gada 31.oktobrim apstiprina tīro izmaksu apmēru.
13. Ievērojot, ka AS "Latvijas Pasts" ir izpildījusi Pasta likuma 30.panta pirmo daļu, kā arī Pasta likuma 30.panta septītās daļas 2. un 3.punktā un Metodikas 6.punktā noteiktos nosacījumus, bet Pasta likuma 30.panta septītās daļas 1.punkta prasības 2024.gadā nav pilnībā izpildītas, Regulators, piemērojot Administratīvā procesa likuma 13.pantu un ņemot vērā šajā lēmumā norādītos apstākļus, atzīst, ka kompensācijas atteikšana būtu nesamērīga. Tādēļ Regulators apstiprina AS "Latvijas Pasts" aprēķinātās tīrās izmaksas Ziņojumā norādītajā apmērā.
14. Vienlaikus Regulators vērš uzmanību, ka atbilstoši Pasta likuma 30.panta septītās daļas 1.punktam AS "Latvijas Pasts" ir pienākums nekavējoties informēt Regulatoru par plānotām un neplānotām novirzēm no Lēmumā noteiktajām universālā pasta pakalpojumu kvalitātes prasībām un to iemesliem, kā arī saskaņot īstenotos un plānotos pasākumus kvalitātes nepilnību novēršanā.

Ņemot vērā iepriekš minēto un AS "Latvijas Pasts" Ziņojumu, pamatojoties uz likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 6.panta otro daļu, Pasta likuma 6.panta pirmo daļu, 30.panta septīto daļu un Administratīvā procesa likuma 13.pantu, 55.panta 1.punktu, 63.panta pirmās daļas 1. un 2.punktu, 65.panta pirmo un trešo daļu, 66.panta pirmo daļu,

padome nolemj:

apstiprināt AS "Latvijas Pasts" aprēķinātās 2024.gada universālā pasta pakalpojuma saistību izpildes tīrās izmaksas 3 658 818 (trīs miljoni seši simti piecdesmit astoņi tūkstoši astoņi simti astoņpadsmit) *euro* apmērā.

Lēmums stājas spēkā ar tā parakstīšanas dienu.

Šo administratīvo aktu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no dienas, kad ieinteresētā persona uzzina vai tai vajadzēja uzzināt par pieņemto administratīvo aktu.

Priekšsēdētājas A. Ozolas p.i. padomes loceklis

I. Birziņš

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU